

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10Sžz/5/2013
Identifikačné číslo spisu:	9013010151
Dátum vydania rozhodnutia:	30.07.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:9013010151.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a z členov JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. JUDr. Petra Paludu, v právnej veci navrhovateľa: Kaufland Slovenská republika, v.o.s., Trnavská cesta 41/A, Bratislava, IČO: 35 790 164, zastúpený PRK Partners, s.r.o., Hurbanovo námestie 3, Bratislava, proti odporcovi: Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, Dobrovičova 12, Bratislava, v konaní o návrhu na ochranu pred nezákonným zásahom, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky návrh navrhovateľa z a m i e t a .

Účastníkom náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Navrhovateľ dňa 31. októbra 2013 prostredníctvom právneho zástupcu podal na Najvyšší súd Slovenskej republiky návrh podľa § 250v O.s.p. (konanie o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy), ktorým žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vydal rozsudok, ktorým zakazuje Ministerstvu pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky pokračovať v porušovaní práv navrhovateľa, najmä práva na ochranu súkromia a na spravodlivý proces, v konaní č. 3872/2013 vo veci kontroly vykonávanej u navrhovateľa so zameraním na dodržiavanie ustanovení zákona č. 362/2012 Z.z. o neprimeraných podmienkach v obchodných vzťahoch, ktorých predmetom sú potraviny (ďalej len „Zákon o neprimeraných podmienkach“) začatej na základe Poverenia č. 20/2013 zo dňa 5. septembra 2013, ďalej ktorým Najvyšší súd Slovenskej republiky zakazuje Ministerstvu pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky najmä používať podklady a dôkazy získané počas kontroly vykonanej v priestoroch navrhovateľa dňa 30. októbra 2013 v ďalšom konaní a aj používať akúkoľvek informáciu získanú z týchto podkladov a dôkazov pri ďalšej činnosti Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej, a to ani ako dôvod na vykonanie novej kontroly voči navrhovateľovi alebo na pokračovanie vyššie uvedenej prebiehajúcej kontroly voči navrhovateľovi. Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky je povinné obnoviť stav pred nezákonným zásahom, t.j. úplne zničiť všetky podklady a dôkazy získané počas kontroly vykonanej v priestoroch navrhovateľa dňa 30. októbra 2013, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Zároveň požiadal o náhradu trov konania.

Navrhovateľ uviedol, že dňa 13. septembra 2013 doručilo Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (ďalej len „Ministerstvo“) spoločnosti Kaufland oznámenie o začatí kontroly zo dňa 6. septembra 2013 (č. j. 3872/2013-840 (Oznámenie)). Na základe poverenia zo dňa 5. septembra 2013 č. 20/2013 vydaného ministrom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky zamestnanci odporcu zahájili dňa 6. septembra 2013 v spoločnosti Kaufland kontrolu. V oznámení uviedol, že kontrola je vykonávaná „so zameraním na dodržiavanie ustanovení (Zákona o neprimeraných podmienkach), a to najmä § 4 ods. 2 písm. a); § 4 ods. 2 písm. b); § 4 ods. 2 písm. f); § 4 ods. 2 písm. y; § 4 ods. 2 písm. w) vo väzbe na vybraných dodávateľov“. Odporca v oznámení požiadal spoločnosť Kaufland, aby poskytla Ministerstvu zoznam všetkých obchodných partnerov spoločnosti Kaufland „vo väzbe na predmetný zákon“.

Podaním zo dňa 26. septembra 2013 spoločnosť Kaufland zaslala dňa 27. septembra 2013 Ministerstvu zoznam všetkých jej dodávateľov potravín (stav k 16. septembru 2013). Uvedený zoznam obsahoval identifikáciu vyše tisíc dodávateľov spoločnosti Kaufland. Zároveň v uvedenom podaní požiadal navrhovateľ, aby Ministerstvo vysvetlilo niektoré otázky týkajúce sa kontroly a to najmä povahu a dôvod vyšetrovania spoločnosti Kaufland v uvedenej veci, poučenie o právach a povinnostiach spoločnosti Kaufland počas kontroly, spoločnosť Kaufland požiadala o nazretie do spisu prípadu a aby Ministerstvo poskytlo spoločnosti Kaufland informáciu o tom, či v súvislosti s kontrolou komunikovalo s tretími osobami, pričom spoločnosť Kaufland požiadala Ministerstvo o detaily takejto komunikácie a o možnosť byť prítomný pri budúcej komunikácii s uvedenými osobami.

E-mailom zo dňa 4. októbra 2013 Ministerstvo oznámilo spoločnosti Kaufland, že dňa 15. októbra 2013 plánuje vykonať v kanceláriách kontrolu na mieste a zároveň požiadalo spoločnosť Kaufland, aby zabezpečila na stanovený deň predloženie výpisov z bankového účtu za obdobie od januára 2013 do septembra 2013, faktúry (riadne vystavené účtovné doklady podľa § 71 ods. 2 zákona č. 222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty) za tovar dodaný predmetnými dodávateľmi za mesiace máj, jún, júl 2013, spolu s dodacími listami a objednávkami, prípadne inými prílohami v zmysle platných predpisov SR, ak existujú aj dobropisy a zápočtové faktúry (tieto spolu s písomnou dohodou o započítaní pohľadávok v zmysle § 364 Obchodného zákonníka), prípadne iné písomnosti obsahujúce údaje, informácie, doklady viažuce sa k vyššie uvedeným kontrolovaným ustanoveniam zákona o neprimeraných podmienkach ako napr. rôzne dohody o servisných a iných službách určených k plneniu zo strany dodávateľov, oznámenia o bonusoch a iných peňažných plneniach zo strany dodávateľov, atď. a to ohľadne presne určených dodávateľov pod písm. a)-n). V uvedenom e-maile Ministerstvo vôbec nereagovalo na otázky spoločnosti Kaufland.

Na základe žiadosti spoločnosti Kaufland bola predĺžená lehota na predloženie dokladov a dňa 30. októbra 2013 vykonali zamestnanci Ministerstva kontrolu na mieste (Inšpekcia). V ten deň si odniesli zo spoločnosti Kaufland veľkú časť kontrolovanej dokumentácie - ide o viac ako 1 300 dokumentov, čo predstavuje okolo 5000 strán, resp. 20 šanónov. Na záver Inšpekcie pracovníci Ministerstva oznámili spoločnosti Kaufland, že budú pokračovať v Inšpekcii v priebehu nasledujúceho týždňa (t.j. medzi 4. novembrom 2013 a 8. novembrom 2013) a zhabú aj zvyšnú dokumentáciu. Spoločnosť Kaufland oznámila počas Inšpekcie zamestnancom Ministerstva svoje ústne námietky ohľadne nedostatkov Inšpekcie a predložila zamestnancom Ministerstva svoje stanovisko aj písomne.

Navrhovateľ v návrhu podotkol, že v poverení je predmet kontroly vymedzený len všeobecne.

Navrhovateľ v návrhu poukázal na to, že kontrola vykonávaná Ministerstvom v spoločnosti Kaufland ako aj Inšpekcia je uskutočňovaná v rozpore s článkom 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) - právo na ochranu súkromia a článkom 6 - právo na spravodlivý proces v trestných veciach, čím bol navrhovateľ ukrátený na svojich právach a tento stav je možné odstrániť len návrhom podľa § 250v O.s.p..

Podľa jeho názoru je nutné v uvedenej právnej veci analogicky aplikovať na kontrolu a Inšpekciu závery ESLP týkajúce sa ochrany práv podľa článkov 6 a 8 Dohovoru vyslovené v súvislosti s konaniami v oblasti ochrany hospodárskej súťaže, nakoľko v súvislosti so Zákonom o neprimeraných podmienkach neexistuje v súčasnosti žiadna judikatúra.

V súvislosti s uvedeným článkom 8 Dohovoru - právo na ochranu súkromia navrhovateľ poukázal na judikatúru Ústavného súdu SR ako i na judikatúru ESLP, podľa ktorej i právnické osoby sú nositelia práva na nedotknuteľnosť obydlia - podnikateľských priestorov, pričom vo všeobecnosti platí, že právo na ochranu súkromia (nedotknuteľnosti obydlia) bráni štátnym orgánom zasahovať akýmkoľvek spôsobom do toho práva s výnimkou stanovenou v článku 8 ods. 2. ESLP vo svojej rozhodovacej praxi špecifikoval podmienky uvedené v článku 8 ods. 2, týkajúce sa výnimiek, po splnení ktorých môže kontrolný orgán v rámci Inšpekcie zasiahnuť do ochrany obydlia právnickej osoby, pričom zásah musí byť

- a) v súlade s právom,
- b) sledovať legitímny cieľ,
- c) byť nevyhnutný v demokratickej spoločnosti.

Navrhovateľ v súvislosti s vyššie uvedeným tvrdil, že Inšpekcia má základ v Zákone o neprimeraných podmienkach, avšak pokiaľ ide o otázku, či Inšpekcia sledovala legitímny cieľ a či je nevyhnutná v demokratickej spoločnosti, tieto kritériá podľa jeho názoru splnené neboli. Počas vykonania kontroly, Inšpekcie bolo porušené jeho právo na ochranu súkromia (konkrétne nedotknuteľnosť obydlia) a tak jeho právo podľa článku 8 Dohovoru, resp. čl. 16 Ústavy SR.

Ďalej poukázal na to, že Ministerstvo ani v oznámení o začatí kontroly ani pri vykonaní Inšpekcie nevymedzilo účel kontroly a ani dôvod jej začatia a nepreukázalo, že Inšpekcia a kontrola skutočne sledujú legitímny cieľ (t.j., že kontrola a Inšpekcia sú v zmysle článku 8 ods. 2 Dohovoru v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzaniu nepokojom a zločinosti, ochrany zdravia alebo morálky; alebo ochrany práv a slobôd iných).

Podľa názoru navrhovateľa Ministerstvo začalo kontrolu a vykonalo Inšpekciu bez zrejmého podnetu, resp. odôvodnenia na takýto úkon a bez jasného vymedzenia jeho účelu - teda bez legitímneho cieľa. Potreba zásahu v tomto prípade nebola nielenže presvedčivo preukázaná, ale nebola dokázaná vôbec. Kontrola a Inšpekcia boli zneužitú na „lovenie“ akéhokoľvek potenciálneho porušenia Zákona o neprimeraných podmienkach z dokumentácie, ktorú Ministerstvo zhabalo počas Inšpekcie.

Ďalej poukázal na to, že v súlade s judikatúrou ESLP zásah kontrolného orgánu nemôže byť v súlade s článkom 8 Dohovoru najmä v prípade, kedy

- a) bola Inšpekcia uskutočňovaná bez predchádzajúceho príkazu vydaného sudcom;
- b) kontrolný orgán disponoval širokou právomocou ohľadom kontroly (kontrolný orgán mal výlučne určiť vhodnosť vykonania Inšpekcie, počet, trvania a rozsah Inšpekcií); a
- c) počas výkonu Inšpekcie nebola prítomná nezávislá tretia osoba.

V prípade Inšpekcie Ministerstvo rozhodlo o jej vykonaní bez toho, aby Inšpekcia bola vopred schválená akýmkoľvek súdnym alebo iným nezávislým orgánom, ktorý by zabezpečil nezávislú kontrolu takéhoto rozhodnutia. ESLP zdôraznil prísnejšie kritériá a to, aby bol umožnený proti príkazu na Inšpekciu účinný efektívny opravný prostriedok, pričom zdôraznil, že takýto opravný prostriedok nie je kasačná sťažnosť. Pri Inšpekcii nebola tiež prítomná žiadna nezávislá tretia osoba, ktorá by kontrolovala zákonný priebeh Inšpekcie. V tejto súvislosti navrhovateľ poukázal tiež i na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie, ktorá vyššie uvedené tvrdenia navrhovateľa potvrdzuje. Súdny dvor Európskej únie svoje závery formuloval v súvislosti so vzťahom, ktorý sa riadil právom Európskej únie a vychádzal z princípov práva Európskej únie. Navrhovateľ tvrdil, že vzhľadom na členstvo Slovenskej republiky v Európskej únii, na charakter Slovenskej republiky ako právneho štátu musia byť tieto princípy analogicky a v rovnakom rozsahu aplikovateľné tak na vnútroštátne konania, t.j. aj na kontrolu a Inšpekciu.

Navrhovateľ vo svojom návrhu následne poukázal na článok 6 Dohovoru - právo na spravodlivý proces. Poukázal na to, že podľa judikatúry ESĽP sa pojem „trestné obvinenie“ v zmysle článku 6 Dohovoru musí interpretovať nezávisle od vymedzenia pojmu trestné obvinenie vo vnútroštátnom práve. Kontrola má povahu ako „trestné“ obvinenie v zmysle článku 6 Dohovoru, z toho dôvodu má navrhovateľ právo na spravodlivý proces o jeho „trestnom obvinení“ a teda mu patria všetky práva, ktoré Dohovor priznáva obvinenej osobe. V tejto súvislosti mu patrí:

- a) právo aby vo veci rozhodol nestranný súd a právo na prezumpciu nevinu,
- b) právo byť bez meškania podrobne oboznámený s povahou a dôvodom obvinenia vzneseného proti nemu,
- c) právo aby mal primeraný čas a možnosti na prípravu svojej obhajoby.

Počas vykonania kontroly boli porušené vyššie uvedené čiastkové práva navrhovateľa vyplývajúce z jeho práva v zmysle článku 6 Dohovoru a článku 50 Ústavy Slovenskej republiky. Postup Ministerstva voči navrhovateľovi, ako významnému obchodnému reťazcu, je zjavne spolitizovaný. Nedávno boli uverejnené viaceré verejne medializované vyhlásenia ministra, ktoré prejudikujú vinu navrhovateľa a dokonca tiež trest, ktorý má byť navrhovateľovi uložený pred tým ako bolo rozhodnuté vo veci. Minister teda disponuje informáciami nachádzajúcimi sa v spisoch týkajúcich sa kontrol voči spoločnosti Kaufland, a teda minister veľmi pravdepodobne komunikuje s pracovníkmi kontroly priamo alebo prostredníctvom ich nadriadených. Navrhovateľ je presvedčený, že tieto verejné vyhlásenia ministra, ako nadriadeného vo vzťahu k pracovníkom kontroly, môžu byť pracovníkmi kontroly vnímané ako inštrukcie na rozhodnutie vo veci. Preto existujú objektívne pochybnosti o nezávislosti, nestrannosti a nepredpojatosti rozhodovania pracovníkov kontroly v tomto prípade.

V tomto prípade Ministerstvo vôbec neinformovalo navrhovateľa v akej konkrétnej veci akého konkrétneho konania sa mal navrhovateľ dopustiť. Navrhovateľovi bol oznámený iba demonštratívny výpočet ustanovení Zákona o neprimeraných podmienkach, na dodržiavanie ktorých je kontrola zameraná avšak nie presná právna charakteristika konania navrhovateľa. Bolo mu týmto tiež odopreté právo na dostatočný priestor na prípravu navrhovateľovej obhajoby a vzhľadom na vágne formulovaný predmet kontroly nemal navrhovateľ možnosť pripraviť si akúkoľvek obhajobu. Navrhovateľ navyše nebol dostatočne poučený o právach - právo nahliadnuť do spisu, právo klásť svedkom otázky a pod, ktoré vyplývajú zo zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní.

Navrhovateľ tiež poukázal i na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý vo svojej rozhodovacej praxi potvrdil, že poverenie Protimonopolného úradu Slovenskej republiky na vykonanie Inšpekcie musí obsahovať určité obsahové a formálne náležitosti, inak trpí vadami, ktoré ovplyvňujú zákonnosť Inšpekcie. Taktiež je navrhovateľ presvedčený, že súčasné znenie Zákona o neprimeraných podmienkach neposkytuje dostatočné záruky na vykonávanie kontroly voči navrhovateľovi vyžadované najmä v zmysle článku 6 Dohovoru a príslušných článkov Ústavy. V tejto súvislosti navrhovateľ požiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zvážil podanie návrhu na Ústavný súd Slovenskej republiky na začatie konania a vyslovenie nesúladu Zákona o neprimeraných podmienkach s Ústavou Slovenskej republiky a medzinárodnými zmluvami najmä Dohovorom.

Navrhovateľ vo svojom návrhu ďalej poukázal na znenie ustanovenia § 250v ods. 3 prvá veta O.s.p., podľa ktorého „návrh nie je prípustný, ak navrhovateľ nevyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis“. Navrhovateľ je presvedčený, že relevantné právne predpisy (Zákon o neprimeraných podmienkach a § 8 a 16 Zákona o kontrole) mu neumožňujú použiť žiadne prostriedky, ktorými by dokázal zabrániť pokračovaniu v nezákonnom zásahu, resp. porušovaní svojich práv.

V zmysle § 250v ods. 3 druhá veta Občianskeho súdneho poriadku, „návrh musí byť podaný do 30 dní odo dňa, keď sa osoba dotknutá zásahom o ňom dozvedela, najneskôr však do jedného roka odo dňa, keď k nemu došlo“. Navrhovateľ týmto podáva na Najvyšší súd Slovenskej republiky návrh na ochranu pred nezákonným zásahom v zákonnej 30 dňovej lehote, ktorá začala plynúť vykonaním Inšpekcie dňa 30. októbra 2013.

Vzhľadom na skutočnosti uvedené vyššie navrhovateľ tvrdí, že všetky zákonné podmienky na

poskytnutie ochrany pred nezákonným zásahom boli splnené. Navrhovateľ najmä uvádza, že bol ukrátený na svojich právach a právom chránených záujmoch; Inšpekcia je nezákonným zásahom; Inšpekcia predstavuje iba faktický úkon (nie rozhodnutie) Ministerstva; Inšpekcia bola zameraná priamo proti navrhovateľovi; nezákonný zásah trvá a reálne hrozí jeho opakovanie; pričom navrhovateľ v tejto súvislosti zdôrazňuje, že jeho námietky voči nezákonnému postupu pri Inšpekcii a protiprávnym zásahom do navrhovateľových práv a oprávnených záujmov sú Ministerstvom prehliadané a Ministerstvo používa podklady získané pri Inšpekcii ako dôkazy v prebiehajúcej kontrole. Neexistujú prostriedky, ktoré by zabránili porušovaniu práv navrhovateľa; navrhovateľ sa nedomáha len určenia, že zásah bol nezákonný; a navrhovateľ podal návrh v zákonnej 30 dňovej lehote.

Odporca navrhol, aby najvyšší súd po preverení právne významných skutočností návrh ako nedôvodný a neprípustný zamietol v celom rozsahu. Poukázal na znenie ustanovenia § 250v ods. 3 O.s.p. ako i na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, podľa ktorej za právne prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis, považuje judikatúra Ústavného súdu Slovenskej republiky (napríklad uznesenie sp. zn. IV. ÚS 428/09) ako aj judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (napríklad rozsudok sp. zn. 8Sžz/1/2009) predovšetkým inštitút sťažnosti podľa zákona č. 9/2010 Z.z o sťažnostiach.

Navrhovateľ takýto prostriedok nápravy, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis však nevyužil.

Taktiež podľa názoru odporcu navrhovateľ nepodal návrh v zákonom stanovenej lehote. Podľa názoru odporcu v prípade podania návrhu navrhovateľom rozhodujúcou skutočnosťou pre začatie plynutia subjektívnej lehoty je deň, kedy bolo spoločnosti Kaufland Slovenská republika v.o.s., ako kontrolovanému subjektu doručené Oznámenie o začiatku kontroly, t.j. deň 13. septembra 2013. Subjektívna lehota na podanie návrhu teda začala plynúť nasledujúci deň, t.j. 14. septembra 2013. Posledný deň tejto lehoty pripadol na 13. októbra 2013 (nedeľa), čo znamená, že posledným dňom lehoty bol pondelok 14. októbra 2013.

Uviedol, že kontrola neprimeraných podmienok podľa Zákona o neprimeraných podmienkach vykonávaná zamestnancami ministerstva na základe poverenia č. 20/2013 zo dňa 5. septembra 2013 nie je v súčasnosti ukončená. Začatie kontroly oznámilo ministerstvo navrhovateľovi listom zo dňa 6. septembra 2013, označenom ako Oznámenie o začiatku kontroly, ktorý bol navrhovateľovi doručený dňa 13. septembra 2013, prílohou ktorého bola Informácia o oprávneniach a povinnostiach kontrolovaného subjektu, kde bol kontrolovaný subjekt riadne poučený o svojich oprávneniach a povinnostiach, ktoré mu prináležia počas výkonu kontroly. Kontrolu zamestnanci Ministerstva vykonávajú v zmysle Zákona o neprimeraných podmienkach a je zameraná na dodržiavanie ustanovení zákona a to najmä § 4 ods. 2 písm. a); § 4 ods. 2 písm. b); § 4 ods. 2 písm. f); § 4 ods. 2 písm. y, § 4 ods. 2 písm. w) zákona o neprimeraných podmienkach, ktorých predmetom sú potraviny alebo služba spojená s predajom potraviny v kontrolovanom subjekte vo väzbe na vybraných dodávateľov.

Kontrolovaný subjekt požadované informácie oznámil listom zo dňa 26. septembra 2013, osobne doručenom do podateľne Ministerstva dňa 27. septembra 2013. Osobné stretnutia za účelom prevzatia požadovaných dokladov sa uskutočnilo dňa 30. októbra 2013 v sídle kontrolovaného subjektu. Pripomienky ku kontrole kontrolovaný subjekt uviedol v písomnosti označenej ako Príloha k potvrdeniu o zapožičaní a odňatí originál dokladov zo dňa 30. októbra 2013, č.j. 3872/2013-840. Dňa 14. novembra 2013 bolo v sídle kontrolovaného subjektu uskutočnené druhé stretnutie za účelom prevzatia ďalšej časti originál a kópií dokladov a písomností nevyhnutných k výkonu kontroly.

Zamestnanci Ministerstva začali z predložených dokladov a písomností zisťovať dohodnutie a uplatňovanie neprimeraných podmienok medzi účastníkmi obchodného vzťahu. Tieto podmienky stále na rozsiahlosť materiálu zisťujú. Zamestnanci Ministerstva poverení výkonom kontroly pri jej vykonávaní postupovali striktne podľa Zákona o neprimeraných podmienkach. Postupom Ministerstva nedošlo k nezákonnému zásahu do práv a chránených záujmov fyzickej a právnickej osoby, resp. navrhovateľ nebol ukrátený na svojich právach a chránených záujmoch.

Odporca poukázal na to, že navrhovateľ napriek svojmu tvrdeniu, že kontrola neprimeraných podmienok je uskutočňovaná v rozpore s príslušnými právnymi predpismi, neuviedol o rozpor s ktorými príslušnými právnymi predpismi ide. Podľa názoru odporcu navrhovateľ zrejme rozpor dáva predovšetkým do súvisu s dokumentáciou, predloženie ktorej si Ministerstvo v zmysle zamerania kontroly na dodržiavanie ustanovení zákona o neprimeraných podmienkach vyžiadalo. V tomto smere poukázal na to, že predmetom kontroly podľa § 6 ods. 5 Zákona o neprimeraných podmienkach sú údaje a informácie, doklady a písomnosti, z ktorých sa dá zistiť dohodnutie a uplatňovanie neprimeraných podmienok medzi účastníkmi obchodného vzťahu. Vyžiadanie týchto dokladov je plne v súlade so Zákonom o neprimeraných podmienkach. Navrhovateľ ukrátenie na právach a právom chránených záujmoch dáva do súvisu len s tou časťou kontroly neprimeraných podmienok, v ktorej si Ministerstvo vyžiadalo predloženie podkladov a informácií, ktoré sú na zistenie dohodnutia a uplatňovania neprimeraných podmienok medzi účastníkmi obchodného vzťahu nevyhnutné. Navrhovateľ Ministerstvu požadované informácie poskytol a súčasne mu poskytol aj potrebnú súčinnosť. Vyžiadanie, predloženie ako aj umožnenie preverenia požadovaných podkladov alebo informácií v súvislosti s vykonávaním kontroly neprimeraných podmienok je plne v súlade so Zákonom o neprimeraných podmienkach a či neprimeraná podmienka medzi účastníkmi obchodného vzťahu bola nielen dohodnutá, ale aj uplatňovaná.

Odporca poukázal na skutočnosť, že kontrolu je potrebné chápať ako jeden celok, ktorá sa pre účely rozhodovania o nezákonnom zásahu nemôže deliť na časti či etapy (začatie, prerušenie, ukončenie). Preskúmanie súdom neprichádza do úvahy z dôvodu toho, že by takéto rozhodnutie bolo predčasné a prejudikovalo by ďalší postup ministerstva.

Taktiež podľa názoru odporcu tento voči navrhovateľovi nevykonal žiadny úkon, ktorý by bol zameraný priamo proti fyzickej alebo právnickej osobe alebo v jeho dôsledku bol proti fyzickej alebo právnickej osobe priamo vykonaný.

Odporca uviedol, že Ministerstvo pri výkone svojej činnosti postupovalo v súlade s čl. 2 ods.2 Ústavy Slovenskej republiky. Kontrolu neprimeraných podmienok, ktorých predmetom je potravina alebo služba spojená s predajom potraviny vykonáva u odberateľa alebo dodávateľa z vlastného podnetu, z podnetu účastníka obchodného vzťahu alebo z podnetu tretej osoby. Postupovalo tak, že žiadne práva navrhovateľa ani na ochranu súkromia a ochranu práva na spravodlivý proces neboli dotknuté ani porušené, tak ako to namieta navrhovateľ a to konkrétne porušenie čl. 8 a čl. 6 Dohovoru. Právo navrhovateľa na ochranu súkromia a ani právo na súdnu a inú právnu ochranu neboli porušené či dotknuté, nakoľko v danom prípade je zrejmé, že Ministerstvo ako kontrolný orgán svojimi činnosťami (aktivitami) pri výkone kontroly nezasahovalo do osobnostnej sféry navrhovateľa (napríklad nezákonnými domovými prehliadkami, porušenie práva na život na osobnú slobodu, práva na ochranu vlastníctva, práva na ochranu obydlia a pod.), ale len vykonávalo kontrolu neprimeraných podmienok podľa Zákona o neprimeraných podmienkach. Taktiež nemohlo dôjsť k porušeniu článku 6 Dohovoru, nakoľko v prejednávanej veci ide výlučne o kontrolu vykonávanú orgánom verejnej správy a nie o rozhodovanie súdu. Ministerstvo pri výkone kontroly neprimeraných podmienok nepostupovalo nezákonne. Naopak kontrolné činnosti, ktoré zamestnanci Ministerstva, poverení výkonom kontroly v rozsahu svojej pôsobnosti pri výkone kontroly vykonávali a vykonávajú, sú logickým a zákonným dôsledkom ich postupu s cieľom zistiť či právnická osoba alebo fyzická osoba - § podnikateľ v obchodnom vzťahu dohodla vo svoj prospech neprimeranú podmienku uvedenú v § 4 ods. 2 až 4 Zákona o neprimeraných podmienkach. Je jasné a nesporné, že sa o nezákonný zásah contra legem nejedná.

Navrhovateľ na pojednávaní konanom pred najvyšším súdom dňa 2. júla 2014 poukázal na námietky uvedené v protokole - príloha k potvrdeniu o zapožičaní a odňatí originálov dokladov zo dňa 30. októbra 2013 č.j. 3872/2013-8410 (príloha č. 16). Podľa jeho názoru sa jednalo o opravný prostriedok v zmysle § 250v ods. 3 O.s.p. - sťažnosť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd vecne príslušný na konanie o návrhu navrhovateľa pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy podľa § 250v a nasl. O.s.p., podľa § 250v ods. 8 v spojení

s § 250g ods. 1 O.s.p. prejednal vec na pojednávaní dňa 2. júla 2014 a jednomyseľne dospel k záveru, že navrhovateľom podaný návrh je neprípustný. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 30. júla 2014.

Základnou úlohou súdu aplikujúceho ustanovenie § 250v ods. 1 O.s.p., ktorý koná v správnom súdnictve o návrhu smerujúcom proti tvrdenému zásahu orgánu verejnej správy je preveriť, či sa navrhovateľ skutočne prostredníctvom svojho návrhu domáha súdnej ochrany proti nezákonnej aktivite verejnej správy (materiálna stránka verejnej správy) a či navrhovateľom označená verejná správa skutočne takúto aktivitu vykonala (formálna stránka verejnej správy).

Podľa § 250v ods. 1 O.s.p, fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že bola ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ktorý nie je rozhodnutím, a tento zásah bol zameraný priamo proti nej alebo v jeho dôsledku bol proti nej priamo vykonaný, môže sa pred súdom domáhať ochrany proti zásahu, ak taký zásah alebo jeho dôsledky trvajú alebo hrozí jeho opakovanie.

Podľa § 250v ods. 3 O.s.p., návrh nie je prípustný, ak navrhovateľ nevyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis, alebo ak sa navrhovateľ domáha len určenia, že zásah bol alebo je nezákonný. Návrh musí byť podaný do 30 dní odo dňa, keď sa osoba dotknutá zásahom o ňom dozvedela, najneskôr však do jedného roka odo dňa, keď k nemu došlo.

Zmyslom tejto právnej úpravy je posilnenie ochrany fyzických a právnických osôb pred takými zásahmi, ktoré nie sú založené na konkrétnom rozhodnutí orgánu verejnej správy, ale spočívajú vo faktickej činnosti proti nej a vyžadujú súdnu pomoc vo forme nápravy tohto pre navrhovateľa spoločensky neúnosného stavu. Citované ustanovenie § 250v ods. 3 O.s.p. upravuje podmienky prípustnosti návrhu na ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy. Ide o kumulatívne stanovené podmienky prípustnosti návrhu, ktorými je jednak vyčerpanie dostupných opravných prostriedkov podaných s cieľom nápravy dôsledkov nezákonného zásahu a jednak podanie návrhu v určenej subjektívnej a objektívnej lehote. Za právne prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis, považuje judikatúra Najvyššieho súdu SR ako aj judikatúra Ústavného súdu SR predovšetkým inštitút sťažnosti podľa zákona č. 9/2010 Z. z. (predtým zákona č. 152/1998 Z. z.).

Nezastupiteľná úloha sťažnosti spočíva najmä v tom, že nielen navrhovateľ, ale aj samotný orgán verejnej správy sa musí pred súdnym konaním dozvedieť o existencii situácie, ktorú navrhovateľ podľa svojho najlepšieho svedomia a vedomia klasifikuje ako nezákonný zásah, a to preto, aby bol nielen informovaný o dôvodoch, ktoré vedú navrhovateľa k hodnoteniu tejto situácie ako nezákonného zásahu, ale najmä aby sa mohol k týmto dôvodom nielen vyjadriť, ale pokiaľ sa s nimi stotožní, mohol aj tento nezákonný zásah bez súdnej pomoci v medziach svojej právomoci rýchlo a účinne odstrániť. V danom prípade súdna pomoc poskytovaná v zmysle čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy SR, ako aj podľa § 250v ods. 1 OSP má subsidiárny charakter a je možné sa jej domáhať iba v prípade aktívneho vyčerpania opravných prostriedkov.

Navrhovateľ podľa jeho samotného vyjadrenia za jediný prostriedok na dosiahnutie nápravy považuje podanie námietok uvedených v Prílohe k potvrdeniu o zapožičaní a odňatí originál dokladov zo dňa 30. októbra 2013, č.j. 3872/2013-840 - príloha č. 16, pričom najvyšší súd dospel k záveru, že sa nejedná o účinný opravný prostriedok, ktorý uvádza judikatúra Ústavného súdu SR ako i Najvyššieho súdu SR. (Uznesenie Ústavného súdu SR IV. ÚS 428/09)

Práve z dôvodu nevyčerpania prostriedkov nápravy ako zákonnej podmienky prípustnosti podaného návrhu, musel návrh podľa § 250v ods. 4 O.s.p. zamietnuť ako neprípustný, a to bez toho, aby posudzoval jeho dôvodnosť.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods.2 a § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250v ods. 5 O.s.p tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, pretože navrhovateľ v konaní nebol neúspešný a odporcovi nevznikol zákonný nárok na ich náhradu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.